

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

ETAPA PE SECTOR – 10 ianuarie 2015

CLASA A IX-A

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Nu se permit mottourile.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește, cu atenție, fragmentele de mai jos.

A.

Prietenul meu Marcu e înalt, uscat, cu ochii mari și bulbucați, părul creț, mâinile lungi, picioarele lungi. Stă în banca din fund și citește romane franțuzești. Băieții îl cred prost și îi spun, din pricina lungimii nasului, „Țândărică”; [...] îl mai strigă și „Marcălă”. Marcu nu se supăra nici de o poreclă, nici de cealaltă. Vine în fiecare dimineață cu romanul în ghiozdan și-l citește liniștit, în fund. Dacă e zgomet, se încruntă și citește. Dacă băieții sar pe bănci, își îndeasă degetele în urechi și citește. Dacă luptele se dau chiar în banca lui, se mută în altă bancă și citește. [...]

Îl știam până atunci cum îl știau și ceilalți. Dar mi-am dat repede seama că mă înșelasem. Am început să ne împrumutăm cărți. El era entuziasmat de Balzac și m-a convertit și pe mine. Citeam numai Balzac, tot ce ne cădea în mână. Ajunseserăm erudiți în Comedia umană și ne întreceam unul pe altul în cunoașterea personajelor, amănuntelor și curiozităților balzaciene. Când epuizam stocul, porneam prin librării și prin anticarii să ni-l împrumutăm.

Am răspândit amândoi pe Balzac în clasă. Unul dintre primii adepți a fost Robert. Îl chinuiam dându-i să citească cele mai proaste romane, și Robert le găsea admirabile. Când bănuia ironia, ne mărturisea îndoindu-se:

- Drept să vă spun, nu l-am găsit pe L'enfant maudit genial. E bine, dar nu prea... [...]

Nu poate oricine sta de vorba cu Marcu. La fiecare frază pe care o rostește, el găsește motive să se îndoiască. Pe mine nu mă supăra faptul acesta, ci dimpotrivă, îl socotesc foarte original. Numai când grămădesc argumente peste argumente și Marcu nu le ia în seama pentru lucruri de nimic - care i se par îndoielnice -, numai atunci mă supăr. Cred că lucrul acesta îi face plăcere lui Marcu, și poate nu greșesc gândind că însăși ținta discuțiilor e să supere băieții.

(Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*)

B.

Vechii greci nu aveau zei ai prieteniei, deși aveau cultul prieteniei. Cum s-ar putea explica asta? Zeii și zeițele sunt plini de capricii, geloși, impulsivi, mâniași, își abandonează protejații, lovesc, îi folosesc pe oameni în propriul interes, îi înalță și îi coboară după bunul plac. Nu te poți încrede în ei, nu te poți bizui pe ajutorul lor, chiar când sunt de partea ta. Dacă în vechiul cer grecesc prietenia nu are un zeu, asta se întâmplă pentru că ea este deasupra capriciilor și mâniilor, deasupra dorințelor hulpave, a răsplății și a răzbunării. Nu există un zeu al prieteniei pentru că zeii nu sunt destul de senini ca s-o patroneze, nu se ridică la înălțimea ei.

Dintre cele trei feluri de prietenie pe care le numește Aristotel - prietenia din necesitate, cea din plăcere și cea „perfectă, a oamenilor [...] care-și doresc unul altuia binele”, numai cea din urmă merită numele de prietenie și rezistă. Să dorești binele pentru altcineva înseamnă, în acest din urmă caz, să-l dorești, totodată, pentru tine.

Pe măsură ce nisipul se adună în cupa de jos, întoarsă spre pământ, a clepsidrei vieții, și omul nu mai așteaptă nimic de la tumultul mișcător din cupa ei superioară, prietenia prețuiește mai mult decât dragostea. Prietenia e refugiu, e odihnă, dragostea e câmp de luptă. (De altfel unica șansă a dragostei care s-ar dori salvată ar fi să se transforme în prietenie și să iasă de sub capriciile Afroditei și ale invidiei zeilor.)

Prietenia nu te face să suferi. Dacă te face să suferi, nu e prietenie.

Prietenia nu există fără reciprocitate și fără egalitate, indiferent de valoarea, vârsta, [genul] sau calitățile fiecăruia dintre prieteni. În momentul în care unul se simte deasupra celuilalt nu mai există prietenie.

Din prietenie nu poți fi dat afară. Prieteniei nu i se desface contractul de muncă. Prietenia nu poate fi întreruptă sau ruptă. Dacă o rupi, recunoști că n-a existat prietenie.

Prietenia nu e fără sinceritate deplină: nu se ascunzi păreri despre oamenii din jur, despre ceea ce trăiești tu și nici despre prietenul tău. Dacă ești nevoit să ascunzi ceva, nu e prietenie. Dar nici nu trebuie să te simți obligat să spui „verde-n față” totul.

Prietenia e pe viață. Dacă s-a terminat, s-a terminat viața, și nici chiar asta nu oprește prietenia. Ea continuă atâta timp cât măcar unul dintre cei doi mai trăiește și trece apoi de la sine, ca la vechii greci, în poveste.

Prietenia nu poate fi interzisă. Dacă se întâmplă așa, nu e prietenie, e ierarhie sau administrație.

Prietenia are dreptul la cuvânt. Dacă i se ia acest drept, nu e prietenie.

Prietenia e ca mierea: nu expiră și nu are termen de garanție. Dacă expiră, e marfă contrafăcută.

Te bucuri întotdeauna când îți rezezi un prieten, după orice interval de timp: minute, ore sau ani. Dacă nu te bucuri, nu e prietenie.

Prietenia nu suspendă judecata, dar e în afara judecării, creditul acordat prietenului e nelimitat.

Umorul în prietenie, la fel ca în viață, nu e exclus. Dar nici condiție sine qua non¹. Nu te împiedici de detalii ale trupului sau de gesturile celuilalt sau de defectele lui fizice, în prietenie. Dacă ajung să te irite, nu e prietenie, e căsnicie.

Prietenia are caracteristici, nu reguli. Așadar nu poate avea nici nereguli.

Prietenia nu seamănă cu zeii, seamănă cu Dumnezeu. Înțelege totul fără explicații. Dacă explicația apare, ea nu e pentru a explica, ci pentru a desfăta.

Se poate greși în viață. Asta nu tulbură prietenia care e dincolo de greșală și iertare. Prietenia e mai de preț decât dragostea.

Are toate aceste însușiri, dacă e prietenie. Dacă nu le are, nu e prietenie. E, poate, dragoste. Prietenia adevărată se salvează. Dacă se pierde pentru totdeauna, nu e prietenie.

(Ioana Pârvulescu, *Despre prietenie, cu dragoste*)

Subiectul I (40 de puncte)

Redactează un eseu, de 600-900 de cuvinte, despre *raportul dintre realitate și ficțiune*, așa cum se reflectă în cele două fragmente citate.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele aspecte:

- prezentarea comparativă a raportului dintre realitate și ficțiune din cele două fragmente citate;
- prezentarea a două componente de structură, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare fragment;
- prezentarea a două componente de expresivitate, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare fragment;
- exprimarea unei opinii despre modul în care se reflectă o temă literară în cele două fragmente citate.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

Subiectul al II-lea (40 de puncte)

Scrie un eseu, de 600 – 900 de cuvinte, despre *prietenie ca proces de formare a individului*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza, constând în formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu 4 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.*

Redactare (40 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 1200 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi **40 de puncte** (organizarea ideilor în scris – 8 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 10 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 4 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 4 puncte).

¹ sine qua non – fără de care nu se poate, indispensabil